

tægt for Statskassen paa 70,000 Kr., og saa bliver altsaa den virkelige Udgift reduceret til 50,000 Kr. Jeg skal anbefale dette Forslag til det høje Tings Velvillie.

Formanden: Folketingsmanden for Maribo Amts 2den Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Chr. Reventlow: Da jeg før havde Ordet, bemærkede det ærede Medlem for Bornholm (Ingvard Jensen), at han ikke, som jeg mindedes, han havde gjort, havde antydnet, at Degnebestillingen maatte betragtes som noget i Retning af Præstens Løbedreng. Det ærede Medlem har i Samlingen 1903—04 — det findes i Tidenden Sp. 3957 — efter at have berørt et Ændringsforslag til Skoleloven, som da var under Behandling, og efter at have omtalt Kirkebetjenten som Præstens Tjener udtalt: „Et saadant Tjenerskab, som disse Lovbestemmelser her forordne og fastslaa for Kirkebetjentene, have vi ikke kendt før i Danmark. Selv i forrige Aarhundrede, hvor Degnene ikke vare meget regnede, og deres væsentligste Forretning var at være Præstens Lakajer, have de ikke været saadanne Bestemmelser underkastede, som dette Lovforslag fastsætter. Nu er det saa heldigt, at de kunne blive fri derfor, naar de kvittere 30 Kr., og jeg vil haabe, at de, hvor smaat de end kunne have det rundt om i Landet, dog ville indse, at det for deres Værdigheds Skyld er rigtigst at kvittere disse 30 Kr., og at de ville finde sig vel derved. Saa kunne de overlade til de vordende Betjente — jeg ved ikke, hvad de nu skulle kaldes — at gøre Tjeneste i saa Henseende.“ Jeg tror, at dette er en særdeles solid Karakteristik af Forskellen mellem Degnebestilling og social Position.

Trier: Spørgsmaalet om Lærerlønninger er, hvad ogsaa Forhandlingerne her have betonet, maaske i endnu højere Grad end mangfoldige andre Lønningsanliggender, ikke alene et Pengespørgsmaal, det er et Led i en Stands mangeaarige Kamp for at komme fremad, ikke blot økonomisk, men ogsaa og særligt socialt, og der er fremdeles i vore Dage Anledning for Lærerne til at søge at faa Standens Niveau og Anseelse udadtil højnet i Forhold til, hvad Tilstanden i Øjeblikket er. Standen er jo ikke saa overmaade gammel. Det er ikke meget over 100 Aar, siden man overhovedet begyndte at oprette Seminarier til Uddannelse af Lærere: Lærerne vare indtil

den Tid udtjente Herregaardslakajer eller Haandværkere, der sad i deres Stue. Først i Slutningen af det 18de Aarhundrede gaar det op for Befolkningen, at her er en Livsopgave, der trænger til en særlig Uddannelse. Der blev nedsat en stor Kommission i Aaret 1789. Til Trøst for senere Tidens Kommissioner i Anledning af den Aarrække, i hvilken de mange Gange se sig nødsagede til at arbejde, kan der mindes om, at denne store Skolekommission var 25 Aar om at blive færdig. Skoleloven af 1814 er en Frugt af denne Kommissions Virksomhed. Men det kan ikke nægtes, at disse mange Aar havde en Indflydelse, der ikke var heldig. Kommissionen blev nedsat i en økonomisk Opgangstid, begyndte sit Arbejde med store Tanker og Planer om Undervisningens Løftelse, om Lærernes Stilling, men endte i en økonomisk Nedgangstid Aaret efter Statsbankerotten og maatte slaa af baade paa de Fordringer, der kunde stilles til Skolen, og paa de Former, under hvilke Lærernes Krav kunde tilfredsstilles.

Det har neppe været uden Indflydelse paa Lærernes Stilling i hele det forløbne Aarhundrede, at den Lov, paa hvilken deres Virksomhed grundedes, blev til, da hele Statsmaskineriet var i Færd med at gaa i Staa. Langsomt have Lærerne arbejdet sig op, men naar De ville se, paa hvilken Maade Lærerne lange Tider igennem skildres i Litteraturen, hvor Billeder gives fra det Liv, Forfatterne leve i og kende, ville De have Indtryk af, at Lærerne stilles ikke højt til Vejrs. Lærerne ere i Litteraturen jævnlige Udtryk for det snævre Syn, den korte Horisont. Først efterhaanden bliver Opfattelsen en anden. Og hvis man i det store og hele vil se, hvad der har forandret Lærernes Stilling, er det maaske ikke saa meget selve de Forhold, under hvilke de i Skolen have været stillede, som den Maade, paa hvilken det offentlige Liv har aabnet sig for dem, efter at vi i 1849 havde faaet Grundloven. Naar De ville kaste et Blik tilbage paa de 50 Aar, ville De have Indtrykket af, hvilken Rolle danske Lærere have spillet i det offentlige Liv, baade det kommunale og særlig det politiske. Ved denne Deltagelse i det offentlige Liv, ved de Interesser, der have ført Lærerne ind derpaa, ved den Udvikling, de have naaet i Kraft af denne Deltagelse i det offentlige Liv, tror jeg, det er, at deres Horisont for en stor Del er bleven større, og deres hele Synsmaade er bleven udvidet. Det kan jo ikke nægtes, at der ingen Grund er